

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 225/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. Ústav na výkon väzby [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Lenčేశovou, Farská 28, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 83/2014 a jeho uznesením zo 7. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. januára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 83/2014 a jeho uznesením zo 7. januára 2015.

V sťažnosti sťažovateľ uviedol: „Uznesením zo dňa 01.10.2014 mi bolo vznesené obvinenie pre trestný čin Nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Tr.z.

Dňa 02.10.2014 bol Okresnému súdu Levice podaný návrh na moje vzatie do väzby, pričom o tomto návrhu bolo rozhodnuté Uznesením sp. zn.: 4Tp 12/2014 zo dňa 03.10.2014 tak, že som bol vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Proti predmetnému uzneseniu som podal sťažnosť.

Uznesením sp. zn.: 4Tpo/64/2014 zo dňa 14.10.2014 Krajský súd v Nitre rozhodol tak, že moju sťažnosť zamieta.

Dňa 14.11.2014 som podal žiadosť o prepustenie na slobodu a o tejto rozhodol Okresný súd Uznesením sp. zn.: 4Tp/12/2014 zo dňa 15.12.2014 tak, že návrh na prepustenie z väzby na slobodu zamieta, ponuku dôveryhodných osôb na prevzatie záruky za ďalšie správanie neprijíma a žiadosť o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka zamieta.

Proti vyššie citovanému uzneseniu som podal sťažnosť, ktorá bola písomne odôvodnená dňa 18.12.2014, pričom v predmetnej sťažnosti som namietal spornosť skutkových zistení týkajúcich sa obdobia, počas ktorého som sa mal dopúšťať trestnej činnosti a súdom konštatovanej mojej závislosti na návykových látkach. Tento rozpor medzi skutkovými zisteniami a odôvodnením, resp. nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

Ďalej som v sťažnosti poukazoval na výnimočnú okolnosť prípadu, ktorou je nečinnosť orgánov činných v trestnov konaní, nakoľko z vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že vyšetrovateľ od 01.10.-11.12.2014, t.j. po dobu 10 týždňov, resp. 70 dní nevykonal žiadny vyšetrovací úkon, hoci ide o väzobnú vec, ktorú je potrebné riešiť prednostne a urýchlene.

Obsahom sťažnosti boli aj procesné nedostatky uznesenia súdu prvého stupňa a to:

- že nepoučil poskytovateľov záruky o možnosti podania sťažnosti ako riadneho opravného prostriedku, hoci sa ich uznesenie priamo týka a dokonca dali na moje prepustenie vo svojom výsluchu dňa 15.12.2014 návrh (§ 186 ods. 1 Tr.por.) a teda ako oprávneným osobám im bolo odňaté právo podať sťažnosť,

- že moja žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu bola vedená pod sp.zn. 4Tp/12/2014, t.j. pod rovnakou spisovou značkou, pod ktorou bolo realizované konanie o mojom vzatí do väzby, hoci ide o samostatný návrh a iné konanie – nie o návrhu prokurátora na vzatie do väzby, ale o rozhodovanie o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby,

- skutočnosť, že hoci v žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 14.11.2014 sa výslovne uvádza, že žiadam nahradiť väzbu zárukami, pričom o nahradení väzby môže rozhodnúť len súd a preto nepredkladám žiadosť o prepustenie z väzby dozorujúcemu prokurátorovi (§ 79 ods. 3 Tr.por.), súd ju postúpil prokurátorovi na vyjadrenie, čím došlo k zbytočnému oddialeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn.: 4Tpo/83/2014 zo dňa 07.01.2015 bolo rozhodnuté o mojej sťažnosti tak, že súd túto ako nedôvodnú zamieta.

V odôvodnení predmetného uznesenia Krajský súd v Nitre uvádza, že obdobie od 01.10.2014 do 15.12.2014 nie je možné považovať za prietahy v konaní, keď neuplynulo obdobie troch mesiacov od vzniesenia obvinenia. Rovnako súd nepovažoval namietané prietahy ani za výnimočnú okolnosť prípadu. Toto tvrdenie súdu bez ďalšieho neobstojí a rovnako mám za to, že sa Krajský súd v Nitre s mojou námietkou prietahov nevysporiadal takým dostatočným spôsobom s ohľadom na obsah, spôsob, kvalitu, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia.“

Sťažovateľ bol toho názoru, že napriek závažnosti zločinu, za ktorý je stíhaný, nemožno hovoriť o tom, že by v danej veci bolo opodstatnené zdĺhavé zabezpečenie dôkazov, a že jeho právo ako obvineného v prípravnom konaní bolo porušované nečinnosťou alebo nesprávnou činnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

Ďalej v sťažnosti poukazoval na zmysel a účel väzby a na skutočnosť, že krajský súd sa nevysporiadal s otázkou zákonnosti trvania väzby v súvislosti s namietanými prieťahmi v konaní, pretože len vyhodnotil nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní ako postup, ktorý nemožno považovať za prieťahy. Sťažovateľ zdôraznil, že ku dňu podania sťažnosti ubehlo od vznesenia obvinenia 111 kalendárnych dní, počas ktorých orgán činný v trestnom konaní vykonával procesné úkony len 2. novembra 2014 a 11. decembra 2014 formou výsluchu svedkov. Takéto konanie orgánov činných v trestnom konaní zakladá podľa jeho názoru porušenie zásady prednostného a urýchleného vybavenia trestnej veci a vykazuje znaky prieťahov.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre vedené pod spisovou značkou 4Tpo/83/2014-162 zo dňa 07.01.2015 porušené.

2. [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1 000,- € (slovom tisíc eur), ktorú je Krajský súd v Nitre povinný vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu. ...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Tvrdenia o porušení iných práv, resp. iným subjektom (v danom prípade okresný súd, orgány činné v trestnom konaní) ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (obdobne III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07). V zmysle uvedeného ústavný súd vec posudzoval.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 83/2014, ktorým krajský súd zamietol jeho sťažnosť (v namietanom konaní obvineného) podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podstatou námietok sťažovateľa je jeho tvrdenie o nezákonnosti väzby v súvislosti s namietanými prieťahmi v konaní. Z toho dôvodu sťažovateľ nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu, ktorý sa vo svojom rozhodnutí stotožnil s právnym názorom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) v danej veci.

Podľa sťažovateľa sa krajský súd nevysporiadal s otázkou zákonnosti trvania väzby v súvislosti s namietanými prieťahmi v konaní, pretože len vyhodnotil nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní ako postup, ktorý nemožno považovať za prieťahy. Vzhľadom na to, že ku dňu podania jeho sťažnosti ubehlo od vznesenia obvinenia 111 kalendárnych dní, počas ktorých boli vykonané procesné úkony len v priebehu dvoch dní, bol toho názoru, že v danom prípade došlo k markantnému porušeniu zásady prednostného a urýchleného vybavenia jeho väzobnej veci. Podľa názoru sťažovateľa pri posudzovaní jeho žiadosti o prepustenie z väzby a jej nahradenie prispel k neodôvodnenému predĺženiu času konania aj okresný súd, ktorý postúpil jeho žiadosť o prepustenie z väzby na vyjadrenie k prokurátorovi, čím došlo k zbytočnému oddialeniu rozhodnutia okresného súdu, ku ktorému došlo až 15. decembra 2014.

Krajský súd v napadnutom uznesení, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne, uviedol:

„Krajský súd k jednej z materiálnych podmienok existencie dôvodu väzby u obvineného poukazuje na doteraz vykonané dôkazy orgánmi činnými v trestnom konaní a to predovšetkým výpoveď obvineného a výpovede svedkov, ktoré dôkazy dôvodnosť podozrenia, že skutok sa stal a skutok mal spáchať obvinený, nespochybňujú, ba naopak, z dôkazov doteraz vykonanými orgánmi činnými v trestnom konaní je daná dôvodnosť tohto podozrenia.

Pokiaľ ide o druhú z materiálnych podmienok, u obvineného sú dané konkrétne skutočnosti odôvodňujúce dôvodnú obavu, že tento by v prípade prepustenia na slobodu, pokračoval v páchaní trestnej činnosti, z ktorej je dôvodne podozrivý...

Od vzatia obvineného do väzby do podania jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu (predloženie ponuky na nahradenie väzby zárukou dôveryhodnej osoby je potrebné pokladať za žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, a preto bol aj dôvodný postup súdu I. stupňa na predloženie žiadosti na ďalší postup prokurátorovi) pričom krajský súd pripomína, že ide o obdobie siedmich týždňov a od právoplatnosti rozhodnutia o vzatí obvineného do väzby ide o obdobie štyroch týždňov, nenastala jednak žiadna skutočnosť, ktorá by spochybnila dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku obvineným a ani žiadna

zmena v konkrétnych skutočnostiach odôvodňujúcich dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti obvineným.

K namietaným prietahom v konaní krajský súd poznamenáva, že v prípade obvineného ide o stíhanie za obzvlášť závažný zločin, pričom trestné stíhanie je vedené od 18.07.2014 a obvinenému bolo vznesenie obvinenia oznámené dňom 01.10.2014 a obdobie od 01.10.2014 do 15.12.2014, kedy bolo rozhodované súdom I. stupňa o žiadosti obvineného, nie je možné považovať za prietahy v konaní, keď neuplynulo obdobie ani troch mesiacov od vznesenia obvinenia obvinenému [REDACTED].

Pokiaľ ide o návrh obvineného na nahradenie účelu jeho väzby prevzatím záruky za ďalšie správanie obvineného, krajský súd opätovne pripomína, že v prípade obvineného ide o stíhanie pre obzvlášť závažný zločin. V danom prípade možno účel väzby nahradiť len v prípade existencie výnimočných okolností prípadu. V danom prípade si preto súd I. stupňa mal vyriešiť otázku, či existujú u obvineného výnimočné okolnosti prípadu a až v prípade, ak by dospel k záveru, že výnimočné okolnosti prípadu u obvineného existujú, mohol o jeho návrhu na nahradenie účelu väzby prevzatím záruky rozhodovať a konať s rodičmi obvineného ako s dôveryhodnými osobami. Pokiaľ súd I. stupňa dospel k záveru, že výnimočné okolnosti prípadu u obvineného nie sú dané, mal návrh na prevzatie záruky zamietnuť bez výsluchu dôveryhodných osôb a aj bez vyriešenia otázky, či osobám ponúkajúcim prevzatie záruky takého postavenie prizná. Krajský súd zotrváva na svojom závere, že v prípade obvineného ani okolnosti spáchania skutku a ani jeho osoba existenciu výnimočných okolností neodôvodňujú. V tejto súvislosti treba uviesť, že obvinený sa mal trestnej činnosti dopúšťať pomerne dlhé obdobie, ide o trestný čin pomerne vysokej miery závažnosti, keď mal distribuovať psychotropné látky širšiemu okruhu osôb za finančnú odplatu. Takouto výnimočnou okolnosťou prípadu nie je v danom prípade ani nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní, pričom s touto námietkou sťažovateľa sa krajský súd vyporiadal.

Pokiaľ ide o ďalšiu námietku sťažovateľa, že jeho rodičia neboli poučení o možnosti podať proti vyhlásenému uzneseniu sťažnosť, krajský súd v tejto súvislosti jednak poukazuje na predchádzajúce úvahy týkajúce sa ponúknutej záruky rodičov obvineného za ďalšie

správanie obvineného a jednak poukazuje na to, že v danom konaní rozhoduje o sťažnosti obvineného [REDAKOVANÉ] proti napadnutému uzneseniu.“

K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že o žiadosti o prepustenie na slobodu zo 14. novembra 2014 bolo okresným súdom rozhodnuté 15. decembra 2014, pričom po podaní sťažnosti sťažovateľom 18. decembra 2014 bol spis zaslaný na nadriadený krajský súd príslušný na rozhodnutie o sťažnosti. Krajský súd sťažnosť dostal 30. decembra 2014 a o sťažnosti rozhodol 7. januára 2015. Z uvedeného podľa názoru ústavného súdu jednoznačne vyplýva, že krajský súd o sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu rozhodol v primeranej lehote a v jeho konaní nedošlo k žiadnym prieťahom, ktoré by mohli mať za následok nezákonnosť väzby sťažovateľa.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa podanú z dôvodu namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec petitu sťažnosti ústavný súd uvádza, že v odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré sťažnosti sťažovateľa spochybňujúcemu právny názor okresného súdu nevyhoveli a pre ktoré sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, pričom sa dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa. Právny záver, ktorý krajský súd v napadnutom uznesení prijal, vyplýval z popísaného skutkového stavu a bol odôvodnený v súlade s požiadavkou na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2015